

PERŽVALGA.

— Klaipėdoje 9 d. Berželio buvo susirinkimas Lietuviszkos Skyrymo Draugystės sve-tainėje p. Evers'o. Žmonių susirinko apie 60. Draugys-tės pirmsėdis p. Kaitinis atvė-rė susirinkimą ir kalbėjo apie ukės reikalus. P. Lapinas isz Tilžės kalbėjo apie gvoltiszką lietuvių suvokiecziavi-mą paskutiniuose metuose. P. Sziuiszelis (didelis surin-kimnykas) iszrodė savo abejo-nę, kad draugystė „Byrutė“ keldama lietuviszkus teatrus neveda lietuvių ant gero kelio, ir abejojo, ar dr. „Byrutės“ isz Klaipėdos grįždama na-mon užgiedojo „Jezau eik pir-ma“ ir tt.

— Pas Auksgirių kiemą per rubezių perėjo sykiu 40 kelei-vių į Ameriką. Vienas senas žydelis nespėdamas bėgti su jaunesneis atsiliko galą ir ru-beziaus sargas jį perszovė jau Prusų pusėje.

— Szeszi lietuviai uždar-biaujanti mieste Essen paau-kavo 6 mark. 50 pinigėlių ant skyrymo reikalų Szilokarczia-mos liet. Skyrymo Draugystei.

— „Tėvynės Sargas“ prane-sza, kad Lietuvos kunigai pa-rupino paveikslus visų Žemai-ctzių vyskupijos vyskupų, ku-riuos nusiusę į Paryžių ant parodos.

— „T. S.“ pranesza kad grovui Tiszkuui nepasisekė Pa-langos progimnaziją pakelti iki szeszių kliasų. Apszvietos ministeris atsakęs, kad Palan-gos gimnazija maskoliams ir žydams nereikalinga, nes ją lanką tik lietuviai, kurių tau-tiszkas judėjimas tarp mokin-tinių esąs žymus, o tarp ap-szviestiesnių busęs dar dides-nis, ir Palangos progimnazija esanti žemoji seminarija, o maskoliai nemislyja katalikų seminarijas szelpti. Taigi ap-szvietos ministerija yra pasi-lysi naikinti augsztesnes klasas bent privatiszkas —

Lietuvoje.

— Mirus Palangos progim-nazijos kapelionui kun. Jusz kevicziui, pernai metą, mokin-tiniai norėjo prie vainiko ant kaspinų uždėti lietuviszką pa-raszą, ką patyręs inspektorius paliepė maskoliszką uždėti ir net žodžius paraszė. Mokin-tiniai vengdami maskoliszko paraszo uždėjo vainiką ant ka-po be jokio paraszo.

— „Lietuva“ pranesza, kad Philadelphijoi susitvėrė antra moterių draugystė po vardu szv. Cecilijos ir draugių prisi-raszė 20. Musų moterių drau-gystės nėra dar taip didelės, kad jose nesutilptu sanarės ir reikėtu tvėrti naują draugystę. Dabar dėl yvairumo dryžių turime po dvi moterių drau-gystes Philadelphijoi, Seran-tone, Pittstone ir Plymouthe.

— Waterbury'e po vado-vyste kunigo organizuojasi kompanija dėl įrengimo didelės karcziamos. 50 vyrų jau sudėję po \$10 ant tojo mierio, kaip paduoda „Lietuva“.

— Pittstone ant tikrųjų pra-sidėjo naikinimas szliupinių. Berželio 23 dieną vieną nužiurėta kaipo szliupinį ir mėginta paženklinti nurėziant krasztą ausies ir perpjaujant žandą. Paskui tik apszizurėta, kad tas paženklintasis yra sanariu or-ganizacijos ir padarytas tapė apsirikimas.

— 24 Berželio Wilkes Barre buvo szventinimas lenkų nepriegulmingos bažnyczios, kur laike szventimo pakėlė, tuli lenkai, geri katalikai, ermyde-rj, kuriuos policija nusivežė į lakopą, tarp kurių yra ir Joe Dedinski.

— Kun. Žilinskas vis žemyn klimpdamas dėl intrigų paro-dos reikaluose, per „Tėvynę“ piktinasi, kad ant parodos ta-pė iszstatytas „Lietuvos“ re-daktoriaus paveikslas. Apart to vienok yra iszstatytas ir Szliupo paveikslas, o kun. Ži-linsko, daugiausiai intrigų da-riusio, paveikslo nėra!

— Plymoutho lietuviszki po-litikieriai isz karszczio už par-tijas net susimuszė, bet dėlko tą darė, tai nei patys nežino.

— Ateinanczioje nedėlioje Plymoutho lietuviszkoje baž-nyczioje bus primicieja kunigo Czepanionio.

Aukos parodai

Isz Delray, Mich.

P. Valackas	25 ct.
Petras Sinkieviczia	25 ct.
Izabelė Sinkieviczienė	25 ct.
Vaclavas Sinkieviczukas	25 ct.
Simas Urbantas 3-cziu kartu	25 ct.
M. Mockus 2-tru kartu	25 ct.
Andrius Savickas 2-ru kurtu	20 ct.
Marė Savickienė 2-ru kartu	20 ct.
Alzė Savickiute 2-ru kartu	10 ct.
Mare Kupezinskienė 2-ru kartu	10 ct.

Buvo \$1133,93

Labu \$1136,03

J. J. Pauksztis.

Aukos kankintiniams

Isz Delray, Mich.

P. Sinkieviczia	25 ct.
P. Valackas	25 ct.

Buvo \$1,15

Labu \$1,65.

Redakcija.

Isz Lietuvos.

Isz Mogiljavos padangių.

Vargas ir kitos nemalonios gyvenimo iszlygos daugel mu-sų brolių prispiria aplėisti ant trumpesnio ar ilgesnio laiko, o kaip kartais ir ant visados, brangią tėvynę: vieni arcziaus Prusų esanti, važiuoja į tolimą užjurę arba samdosi į darbi-ninkus pas savo sąbrolius-Prus-us; kiti gi gudų kaimynystėje gyvenanti, traukia į Gudijos didesnius miestus ant pelno; yra teipogi musų daugel Kurszo žemėje, tai po dvarus, tai po Liepojų, Rigą ir kitur kur; o dar kiti, skudresni uki-ninkai, kuriems siaura namie ant mažo žemės ploto, pinigų truputį sutaupe, keliauja sve-timon, tankiausiai į Gudiją bei Balgudiją, pirkti žemės. Teip daro daugiausiai Augsz-tosios Lietuvos musų broliai, gyvenanti Zarasų bei Szventė-

nų aprubėse, kame žemė jau į smulkiausiai yra padalyta ga-balėlius. Tokių iszeivių toli nesiekiant turime Disnos apskr., teipogi manding apie Pskovą, Polocką ir kitur. Ne-seniai gavau žinoti nuo vienos lietuviukės, įsigyvenusios Baltgudijoje, ant trumpo-gi laiko parvažiavusios prie sa-vųjų pavieszėti, lietuvių-iszei-vių nemaž esą ir Mogiljavos gub., Orszos apskr. apsigyve-nusių apie Bobrą, Czereją, Sienną, Ploskį [arcziaus Siennos] Tuloczina. Visi ateiviai esanti isz Zarasų ir Szventėnų apskr. ir gyvenanti czionai kru-vomis. Kaip jiems ten, tarp svetimtauczių klojasi ukė, ne-galėjau patirti. Kadangi dau-giaus manę stigavojo jų dva-siszkai-tautiszkas padėjimas, užtat tame dalyke daugiau ir tyrinėjau minėtą lietuviukę, bet ir czia nedaug ką gavau žinoti.

Nepavydėtinas yra musų iszeivių padėjimas, abelnai sa-kant; bet daug sunkesnis ir isz tautiszko atžvilgio daug pavojingesnis yra musų brolių padėjimas Gudijoje. Užrube-žyje duotas yra tautiszkuose dalykuose liuosumas: tenai musų iszeiviai gali tvėrti ben-drystes, spaudinti lietuviszkas knygas, vaikus mokyti pri-gimtoje kalboje. Anaipol Gudijoje, kame valdzia visas savo pajiegas deda ant to, idant tik visi svetimtaucziai susimaskolintų.

Kiek aptariamoji lietuviukė patėmyti galėjo, visi lietu-viai, atkakę į svetimą szalį, laikiusis pirmu stipriai kruvo-mis, nesziojusis savo tautisz-kus apdarus, anot kurių, tei-pogi budo ir kalbos lengva-budavę atskirti juos nuo mus vietinių baltgudzių. Paczia-vusis lietuviai tik su lietuvi-ninkėmis; meldusis teippat tik ant lietuviszkų knygų ir do-riszkai atsizymėdavę nuo balt-gudzių. Ilgainių vienok tok-sai jų užsilaikymo budas, nei

isz kur nepakurstomas geru pavyzdziu, pradėjęs silpnėti. Nors dar abelnai niekas isz jų neužmirszo prigimtos kalbos, laikosi dar kruvomis ir žymiai savo doriszka puse skiriasi nuo vietinių, vienok lemtai buk susilpnėję kaip tautiszka, teip ir dvasiszka. Teip, pav. pradėję lietuviai—atėjūnai perimdinėti nuo vietinių ir drapanas ir paproczius, negana to jaunoji karta, iszmokusi gudiszka bei lenkiszka siek tiek zleberiuoti, emusi jau savosios, lietuviszkos kalbos, sarmatytiesi, savąją niekinti. Tankiai jau atsitinka, jog lietuvis paima baltgudę už pačią ir tokiu budu savo vaikus atiduoda į svetimtauczių narus, nesa isz tokių tėvų gimsta lietuviai, nesziuojantieji lietuviszkas pravardes o nei žodžio nemokanti lietuviszka. Ne senas dar esmu, vienok ne vieną tam patvirtinti paveikslą galėčiau čia parodyti. Toliaus, daugel isz atėjūnų pramokusių szeit teip lenkiszka, negaudami lietuviszkų malda-knygių, pradeda melstiesi ant lenkiszka knygu. Nėra per-tai ko ir stebėtiesi, kad ir doriszka mūsų atėjūnai pradėję kristi žemyn. Žodziu, gra-zuoja jiems iszsigiminiavimas ir, kas vienoje eilėje su juom dėl lietuvių eina, nustojimas tikėjimo. Žinoma, tasai dar teip greitai neateis — galima net tą pavoju ir visai atkreip-ti.... Didžiausias tik vargas, kad nėra tarp jų apszviestė-nių, nes kaip girdėjau nemėg-stanti jie leisti savo vaikų į augsztesnes mokyklas. E-ą, tiesa, keletas isz lietuviszkos diduomenės, bet jie visi sulen-kėję.

Palaikyti tuos atėjūnus tau-tiszka ir dvasiszka galėtu vietiniai kunigai, mokanti lie-tuviszka — kad butu, bet jų, kaip abelnai po visą Petropilės arci-vyskupiją, teip ir tose vietose teyra mažai. Isz miestelių toje apielinkėje, apie

kuriuos lietuviai yra užgyvenę tik Tuloczynas ir Bebriai [Bo-bry] teturiati lietuvius kuni-gus, kiti gi kaip va: Czereja, Sienna, Ploskis jų visai netu-rinti. Užtai po kelias mylias plaukia lietuviai, atlikti bent iszpažintį. Ir ar esantieji lietuviai kunigai pildo, kaip reikiant, piemeniszkas savo pridermes, kas lytisi savo bro-lių, vargo ir likimo svetimon szalin iszvytų, nežinia. Ra-szancziam sziuos žodzius teko pasitikti kartą Petropilės arci-vyskupijoje lietuvių kunigą, paeinantį isz Aukmergės pav., kurs man lietuviszka į jį pra-bilus, atžėzė lenkiszka, „jog labai menkai jis bemokas lie-tuviszka, nes szeszi metai, kaip isz tėvynės“. Nusiste-bėjau tik. Sarmatijosi, mat, iszgamās „kunigu dobrodzieju“ tavęs, muzikiszka, savo moti-nos kalbą bekalbėti! Neap-tariu asz tuomi, gink Dieve, Tuloczyno ir Bebrių lietuvių kunigu, gal kuogeriausiais jie yra Lietuvos sunumis — ir duok Dieve, kad tokiais butų — tik norėjau nurodyti, jog ne visi ir apszviestiesniejie mūsų broliai, svetimoje szalyj esanti, yra tikrais, kaip iszpultu buti lietuviais-tėvynainiais, o ką gi besakyti apie jų priedermę szviesti savo mažesnius bro-lius!! Duotu tik Dievas, kad kas norint atsirastu, kurs ant prapulties kranto esantiems paduotu broliszką paszalpos ranką, jo nuopelnas didis butu priesz Dievą, nes jeigu už vie-ną vandens stiklo padavimą troszkancziam Kristus dangų siulo, tai ką besuteiks tam, kurs ne vieną troszkanczių ir alkanų burį pastiprįs penu dvasiszku?! Kas manę supra-to ir kas suprasta gali įvyk-dinti, Praamzius tą jo užma-nymą ir darbą palaimina!

J. Mažagetas.

(Isz „Tėvynės Sargo“)

Politiszkos žinios

Amerika. Washingtono val-džios nesulaukdamas nuo Tur-ku valdžios atsakymo apie rei-kaujantį atlyginimą už misi-jonierius Armenijai, vėl pa-reikalavo kad greitai butu už-baigti tiejie reikalai. Turki-jos valdžia ir ant dabartinio pareikalavimo nedavė atsaky-mo, ir matomai Amerikos vi-sai nesibijo, nors toji mėgintu ir gazdinti atsiuntimu karisz-kos laivynės, ko tikrai neda-leis kitos Europos vieszpatys-tės, ypatingai Maskolija. Mc. Kinley iki sziol dar neap-sprendė koku budu gazdins Turkiją.

Chicagoje buvo susivažiavi-mas partijos užgintojų [Prohi-bition], kur ant prezidento perstatė John J. Woolley isz Chicagos, o vice-prezidento H. B. Metcalf. Delegatai la-bai priesztaravo republiko-niszka valdžiai už platinimą svaiginanczių gėrymų, kas gramzdina visos szalies žmoni-ja į vargą ir prapultį.

Maniloje amerikoniai atvėrė augsztesnę mokyklą dėl bai-gusių pradines mokyklas. Jo-kis kunigas nebus prie tos mo-kyklos prileidziamas, nors pa-prastai visos mokyklos yra kunigu rankose. Vaikai isz kunigiszka mokyklų eina į amerikonų įsteigtą ir tokių at-siradę isz karto 500. Vienok toje amerikonų įsteigtoje mo-kykloje vaikai bus amerikoni-zuojami ir raujamas bus jų tautiszkumas.

Susimusimų su pilipinie-cziais atsitiko keletas. Ap-garsintoji amnestija likosi be atbalsio ir viskas eina senu paprastu keliu. Visoki ame-rikonų pažadėjimai pilipinie-czių neprivilioja.

Pietinė Aprika. Burai da-bar iszsiskirstė į mažus pulke-lius ir Oranijai po vadovyste prezidento Stein'o ir gen. De Wet neduoda anglams paka-

jaus. Burai yra susiorgani-zavoję teip, kad pagautų ma-žesnius pulkelius anglų, su-gautų jų szpiegus ir sargus. Gen. De Wet sugavo anglų transportą nuo 50 vežimų su 150 kareivių pas HeNbron, pa-rubežyje Transvaliaus. Ang-lai apie tai pajutę, leidosi vy-tis, bet burų nepavijo. Sziau-rėje nuo Kroonstad burai vėl užpuolė ant taisanczių gelžke-lį Basuto murinų, kurių 20 užmuszė o 200 sugavo. Ang-lų sargyba teipgi pateko į bu-rų rankas. Teipgi burams pasisekė pereiti per gen. Rund-le sargybą, kad įsigriepti į pie-tinę dalį Oranijos. Pas Lind-ley vėl buvo smarkus muszis, kur tapė užmuszta 10 anglų ir 4 apicierai, bei 50 suzeista. Burų ten nei vienas neprazu-vēs. Pas Ficksburg vėl tapė užmuszta 2 apicierai ir 3 ka-reiviai ir 27 suzeisti tapo. Teip burams užpuolant ant gelžkelio sargų anglai bijosi siųsti tulus daiktus per Ora-niją, kad nepakliutu transpor-tai į burų rankas. Dėl tokio burų darbo esanti Transva-aljuje ligoniai negauna tam tikros prieziuros dėl stokos vi-sokių tam reikalingų daiktų, kas net Londone sukėlė ermy-derį.

Apie tolesnius pasikėlimus anglų į Transvaaliaus sziauri-nę dalį negirdėti. Anglai be-ne neturėdami gana maisto ir kitų dalykų apsisostojo apie Pretoriją ant palaukimo mais-to ir pasilsio, kadangi mulai ir arkliai yra visai nusilpę. Lor-das Roberts garsina, kad Kapo kolionijai sziaurinėje Orange upės puseje maisztai esanti vi-sai pasibaigę, nes 220 burų yra atidarę ginklus ir sugriję ant savo ukių.

Uzsidegus maisztams Ki-nuose, Anglija dėl greitesnio nugabenimo kariaunos į Ki-nus, norėjo isz pietinės Apri-kos keletą pulkų nusiusti, ant ko gen. Roberts nesutiko, nes ten esanti kariauna visa yra

jam reikalinga. Mat susilpninus anglų pajėgas, burai labiau pradėtu užpildinėti.

Anglų nuokritis iki szioł pietinėje Aprikoje siekia jau arti 35,000 skaitant užmusztus, sužeistus, sugautus ir jau netinkanczius daugiau į karę.

Rytinė Azija. Kaip isz tikrųjų yra su pasiuntiniais ir krikščionimis Pekine, nėra jokių aiskių žinių. Pirm poros sanvaiczių tapė apgarsinta apie nužudymą Vokietijos pasiuntinio, barono von Ketteler, kas paskiaus tapė praneszta, buk netiesa esanti, vienok dabar vėl praneszama, kad Ketteleris tapo nužavintas kelyje jojant pas Kinų užrubežinių reikalų ministerį. Garsinama, buk visi pasiuntiniai gavo 24 valandas laiko prasikraustyti isz Pekino, bet to nei viens nedaręs ir paskui visi tapė nužavinti. Tikrų žinių laukia visos vieszpatystės nuo savo pasiuntinių arba apie juos Pekine, bet nei viena jų negavo. Prancuziszki kunigai Nanking'e gavė žinias isz Pekino, kad kasdiena yra žudomi krikščionys. Provincijose Petschili, Shanghai ir kitose krikščionys yra žudomi be mielaszirdystės.

Tarptautiszka kariauna po vadovyste admirolo Seymour paėmė miestą Tientsin, kur visų vieszpatysczių kareivių 312 sužeistų tapė o 62 užmuszti. Admirolą Seymour kiniečiai buvo apsupę pas Tientsin ir jeigū nebutų per dvi dienas sulaukęs pagalbos, butu turėjęs kiniečiams pasiduoti isz bado. Dabar rods tarptautiszka kariauna traukia ant Pekino, bet kada prie jo prisiartins, tai nežinia. 400,000 kiniecių aplinkui Pekiną susirinkusių vis įstengs kelių deszimtų tukstanczių kariauną atlaikyti, jei ne sumuszti. Viso tarptautiszkos kariaunos Kinuose iki szioł yra dar tik 3,000. Nuramdymui maisz-

tininkų tuomi tarpu dumcziai tvirtina, reikalinga esant 200,000 kareivių.

Visos vieszpatystės szaukia savo seimus reikalaudamos pinigų kasztams siuntimo ir užlaikymo kariaunos Kinuse. Amerikonai besiskubindami isz Pilipinų į Kinus su karlaiviu „Oregon“ užplaukė ant uolos ir liko klaksoti pas salutę Hoo-Kie per 35 myles nuo Tschifu. Maskolijos caras paliepęs mobilizuoti visą visa Amuro apskritį Siberijai ir sutraukti pagal Kinų rubežių, kur po ranka turėtu į 90,000 kareivių. Kitoms vieszpatystėms tas puola labai į akį, kodėl Maskolija nori jas pralenkti? Greitai gal buti, kad Maskolija yra maisztų priezasczia, idant galėtu sau nepatinkamųjų įtekmę ant visados isz Kinų paszalinti, o labiausiai Anglijos. Vokietijos laikraszcziai užpuola ant savo valdzios už daleidimą parduoti pabirkantams dėl kiniecių visokių ginklų ir Kruppo kanuolių. Teipgi nurodo, kad valdzių užstojimas už misijonierius ir jų siuntimas į pagoniszkas szalis turi užsibaigti, nes misijonieriai yra tiktai priezasczia dabartinės karės ir pražudymu daugelio gyvasczių bei milijonų. Norint fanatiszkus kiniečius paversti pagal europiecių būdą, tai neužtenka visos Europos kariaunos ir dovanas butu toksai pasiryžimas.

Japonija. Japonijos cieszorius paliepė karės ministeriui visur sudrutyti kariszkas pajėgas ant ko įvelyjo suvartoti 50,000,000 yenu [arti \$25,000,000].

Prancuzija. Karės ministeris de Galliffet atsisakė nuo savo vietos, ir jo vieton tapo aprinktas gen. André. Seimas jį užtvirtino. Valdžia nuo seimo pareikalavo pinigų ant padidinimo kariszkos lai-

vynės ir seimas įvelyjo 50 mil. daugiau, negu valdzia reikalavo. Laivynės reikalams viso tapo paskirta 118 milijonų frankų. Karės ministeris užgynė paryženams su isz kilme pasitikti gen. Marchand, kuris dabar sugryžo isz vidurinės Aprikos ekspedicijų.

Dalis darbu.

Pittsburg, Pa. Czion sudegė visokių smulkių geležinių iszdarbių pabirkas ant 25 gatvės, kur 250 darbininkų neteko darbo.

Cleveland, Ohio. Czion buvo susivaziavimas formų taisytojų pasiuntinių isz Ohio, Michigan, Kentucky ir Tennessee valstijų, kur nutarė pareikalauti nuo darbdavių pakėlimo algos po 25 ct. ant dienos. Darbdaviams to neiszpildant sustraikuos daugelis tukstanczių darbininkų.

Philadelphia, Pa. Firmos Th. Boggs & Sons su degė karpetų pabirkas, kur iszkados pasidarė ant \$50,000 ir darbininkai neteko darbo.

La Crosse, Wis. Isz priezasties nusekimo vandens upėje Mississipi turėjo sustoti plaukioję visoki laivai. Negalint atplukdinti upe medžių, sustojo ant nepaskirto laiko Colmano lentų pjovinyčia ir 300 darbininkų liko be darbo.

Bethlehem, Pa. Suv. Valstijų valdzia užpraszė Bethlehem Steel Co. kuomi greicziausiai padaryti 7 kanuoles nuo 10 colų didumo ir 18 kanuolių 12 colų didumo. Mat reik kariszki laivai siųsti į Kinus, o netur didziųjų kanuolių.

Muncie, Ind. Midland Steel Works uzdarė savo dirbtuves ant nepaskirto laiko dėlei stokos užpraszimų ir 1000 darbininkų neteko darbo.

Mt. Airy, Ga. Pittsburgo kapitalistai parengė czion naujas rudos kasyklas,

kur gaus darbą į 2000 darbininkų.

Flushing, Ohio. Pagal gelzkelį C. L. & W. tapo parengtos naujos anglų kasyklos. Darbininkų vienok ten yra per pilnai.

West Homestead Pa. Szitame miestelyje yra statomi dideli 5 pabirkai, kur po užbaigimo gaus darbą į 3000 darbininkų.

Delray, Mich. Czionai yra statoma geležies liejinyčia, kuri bus užbaigta apie Kovo mėn. 1901 mete, kur gaus darbą apie \$50 darbininkų.

Oil City, Pa. 300 darbininkų dirbantiems prie kerosino tapė pakeltos algos.

St. Louis, Mo. Straiakas strytkarių darbininkų bene pasibaigs ant nenaudos straiakerių. Kompanija su pagalba policijos užlaiko visoje tvarkoje vazinėjimą karų ant visų linijų. Darbininkai visi nauji.

Connerville, Pa. Dėlei sustraikavimo darbininkų, liejinyčiose cininės blekės, tapo liejinyčia su visu uždaryta.

Canonsburg, Pa. Czionai yra rengiamos didelės anglų kasyklos

Isz Amerikos.

Grazi senatvė.

Suraszant dabar Suv. Valstijų liaudį pasirodė bene seniausia ant svioto moteriszkė, Kattie Watkins, murinė, turinti 114 metų, gyvenanti Leavenworth, Kansas. Senė mažai matanti, vienok turi gerą atmintį ir tankiai apsako laikus, kada ji buvo dar verguėje.

Moterių balsavimai.

Valstijai Idaho moters lygiai balsuoja ant visokių uredninkų kaip ir vyrai, ir užima uredus. Renkant urednikus mieste Weiser, moters apstojo rinkimų vietas ir varėsi už savo partijos kandidatus. Dvi besigin-

czijant susibare; nes viena ant-
rajai pasakė: „jeigu asz bu-
cziau kandidate, ir tokia suvy-
tusi ragana kaip tu, dėl manęs
agitavotum, asz pati už save
nebalsuociau“. Užgautoji da-
vė per antausį ir tada abiejų
rankos tapo pilnos plaukų ir
aplinkui lekiojo skrybėlių
plunksnos, kvietkos, kasnikai
ir net drapanų szmotai. Po
tokiai kovai reikėjo eiti pro-
vėn, bet vyrus negalima įsi-
leisti į savo moteriszkus reika-
lus ir pagal įstatymus tapo su-
szaukta isz 12 moterių „Jury“.
Iszklausius abiejų szalių liu-
dininkus, prisaikintosios nuėjo
į kambarį susitarti apie nu-
sprendimą; sudo tarnas iszgir-
do jų kambaryje rėksmą ir
skubinosi atidaryti duris, kur
atrado visą 12 prisaikintųjų
vienoje kupetoje glėbiuojantės
ir pilną kambarį pridraikytą
plaukų, skrybėlių sulaužytų ir
t.t. Nurimus ermyderiui, visos
apsidrasė atėjo į sudą ir pa-
sakė, kad negalėjusios susitai-
kinti ant nusprendimo.

**Katalikiszkas ku-
nigas apside.**

Quincy, Ill. kun. Ch. Brady,
klebonas vietinės katalikiszkos
bažnyčios susirgęs nukako į
ligonbutį. Ligonis pateko po
priežiura gražios AddieGwinn,
protestonės. Jos gražumas ir
meilingumas turėjo ant ligonio
didelę įtekme ir ligonis tuojaus
pasveiko. Pasveikęs ligonis
užklausė gražiosios prižiūrėto-
jos ar nenorėtu su juomi apsi-
vesti; szita zinodama jaunikio
turtingumą davė žodį ir iszke-
liavo į St. Louis ant vestuvių.
Kunigas dėl merginos atsiza-
dėjo ir riebios parapijos.

**Bažnyčios ir ku-
nigai Amerikoje.**

Pagal liaudės suskaitymą
1890 m. Amerikoje buvo 63
milijonai žmonių, isz kurių
1899 m. visokių tikėjimų isz-
pažintojai lankė savo bažny-
czias skaitliuje 27,710,004 gal-
vų. 35,290,096 nelankė bažny-

czijų. Kunigų, visus sykiu skai-
tant, yra 153,901; bažnyčių-gi
187,803, kurios visos vertos
750 milijonų dolerių. Visokių
tikėjimiszkių sektų yra Ameri-
koje 143, ir kiekviena tikrina,
kad ji gryniausę Kristaus
mokslą skelbia ir užlaiko, bei
kad tiktai joj galima apturėti
iszganymą.

Gelzkelijų nelaimės.

Dėlei didelių lytų tapo pa-
plautas gelzkelis pusantros my-
lios nuo McDonough, Ga., kur
greittrukis iszlekė isz rėlių ir
užmuszė 45 keleivius nusivers-
damas į upę Camps.

Wisconsine į Green Bay va-
žiavo ypatiszkas trukis su dai-
norių draugyste ir 5 myles nuo
vietos susimuszė su tavoriniu
trukiui. 6 dainoriai užmuszti
tapo o į 50 sužeistų.

**Maldos už
misijonierius.**

Presbiterijonai New York'e
kasdiena meldžiasi už savo mi-
sijonierius Kinuose, o seredo-
mis yra laikoma tikra diev-
meldystė, kad Dievas padėtu
Amerikos kariaunai iszliuo-
suoti juos isz tų pagonų kinie-
czijų rankų. Be abejonės kinie-
cziai vėl meldžia, kad Dievas
padėtu jiems iszvaryti isz savo
szalies europėjiszkus baltuo-
sius velnius.

Vasaros karszcziai.

Užėjus vasaros karszcziams
didesniuose miestuose nuo
karszczio apalpsta daugelis
žmonių, net su gyvasties pavo-
jumi. Karsztis praėjusiose die-
nose siekė per 90 laipsnių pa-
vėsyje. Esant tokiems karsz-
cziams, vietomis buvo smar-
kios perkunijos. Brooklyne
perkunas užgavo vieną stryt-
karį, kuriame važiavo 25 ke-
leiviai, kurių tuli apalpo, ypa-
tingai moters.

Baisi nelaimė.

Hobokene, laiųjų prieplau-
koje, szale New Yorko, kokių
ten nežinomu budu užsidegė
dokai „North German Lloyd“
kompanijos isz Bremeno, nuo

kurių užsidegė ir trys garlai-
viai „Main“, „Bremen“ ir
„Saale“, ir visai sudegė. Ant
kiek iki sziol zinoma 300 žmo-
nių sudegė o 400 sunkiai ap-
degė, kuriais yra pripildyti
visi ligonbucziai Hobokene ir
Jersey City. Garlaivis „Saale“
buvo pasirengęs plaukti į Eu-
ropą ir ant jo buvo atėję žmo-
nių, palydinczių savo gimines
bei pažystamus, kurie teip-gi
smertį rado. Daugelis jurinin-
kų szoko nuo deganczių laiųjų
į vandenį, kur nemokanti
plaukti prigirė. Mokanczius
plaukti iszgelbėjo laiūkai ap-
linkui plaukiojanti, ant kiek
galėjo prisiartinti prie degan-
czijų laiųjų. Dokuose ir gar-
laiviuose tavorų sudegė į \$1,
000,000 vertybės. Garlaivis
„Main“ su visu įtaisymų kasz-
tavo į \$1,900,000; „Bremen“ į
\$1,560,000; „Saale“ \$1,800,
000. Garlaivis „Kaiser Wıl-
helm des Grcsse“ tapo paiszka-
dytas ant \$25,000. Visa isz-
kada apskaitoma ant \$10,000,
000, nes apart dokų ir tų trijų
garlaivių, sudegė daugelis ma-
žesnių laiūkių, aplinkui dokus
esanti namai ir tavorų krautu-
vės, bei gelzkelijų vagonai.

Nubausti lietuviai.

Pottsvillės sudas apgarsino
nuosprendį ant Wm. Penn pa-
prienikių partijos už nukirti-
mą Juzo Rutkaucko. Raulas
Bubnis nusudytas ant smert,
Andrius Kuras ant 10 metų
sunkių darbų, Petras, Antanas
ir Jonas Stankevicziai, Mikas
Brazauckas, Juozas Szubinskas
ir Antanas Macziulis kiekvie-
nas po 6 metus kalėjimo.

Isz Anglijos.

Londonas. Londone yra
apie 6 didelės dirbtuvės bam-
busų (nendrių ir lazdelių),
kuriose dirba daugiausiai lie-
tuviai, pina visokias kedes, vai-
kams vėzimėlius, stalelius ir tt.
Apart kitų dirbtuvių paminė-
siu czion Klerko dirbtuvę, ku-
rioje lietuviams darbininkams

net kraują iszsiurbia. Dirba
nuo 7 val. ryto iki 11 val. vaka-
re, ir uždirba nedaugiaus kaip
vieną svarą (\$5,00), o kitam
užtenka ir 12 szilingų. Mat
Klerko dirbtuvėje dirba nuo
stukių ir su maszinomis, už
kurias nutraukia treczią dali
algos. Kitose dirbtuvėse teip-
gi dirba nuo stukių, bet be
maszių, nes jas randa už ne-
praktiszkas. Virsz minėtoje
Klerko dirbtuvėje dirba į 100
darbininkų, ir kas blogiausia,
užveizėtojas [bosas] yra lietu-
vis, Juozas Balkeviczius, turis
cariszką valdžią ir ką jis nori,
tą su darbininkais daro, aria
su jeis, akėja ir maino kaip
cigonas arkliais. Dėl jo dar-
bininkai tampa tankiai nus-
kriaudžiami. Jeigu atsiranda
kokis naujas darbas, tai darb-
davys ne darbininko klausia,
kiek vertas tas darbas arba už
kiek darbininkas tą darbą pa-
darys, bet Balkevicziaus, už-
veizėtojo. Jeigu darbas ver-
tas 10 szilingų, tai tasai iszga-
mā sako, kad galima padaryti
už 5 szilingus. Darbdavys
sako, kad už tokią prekią
nieks nedirbs, pames darbą.
Balkeviczius sako, kad ant
pametusio vietos gal gauti 10
darbininkų, ir duoda tokį dar-
bą dirbt. Kuris nedirbtu už
Balk. siulomą prekią, tokį at-
stato nuo darbo. Kitus net
musza ir iszmeta isz dirbtuvės.
Tokį žmogų galima pavadinti
kraujageriu tiktai, nevertas jis
nesziot lietuvio vardo. Kuris
jam duoda kyszį, tokiām pa-
taiko geresnį darbą; o kuris
jam nieko neduoda, tai toks
vos ant buizos užsidirba. Bet
tai dar ne viskas! Sztai ką
tasai siurbelė daro. Nusiper-
ka laikrodėlį arba kokį ziedą
už 5 szil. [\$1,25] ir leidžia ant
iszlaimėjimo už 3 svarus
[\$15,00]; kuris laimi laimikį,
tas turi duoti 5 szil. ant alaus
paskui. Tikietus ant laimi-
kio turi pirkti visi darbinin-
kai, kuris neperka, ant to
iszranda priezastį ir ats-

nuo darbo. O tie laimikiai yra dromi veik kas sanvaitė; neturint kitokių niekniekių, tai skarmalų kokių atsinesza į dirbtuvę vakare, ir daro laimikį į savo kiszenių. Taigi isz vienos pusės darbdavys nutraukia treczdalį algos už mąszinas, isz antros gi užveizda Balkeviczius už laimikius. Sūbatoje darbininkai gauna tiktai pusę algos, nė valgę nė gerę. Darbininkai netekę kantrybės sustraikavo, reikalaudami paszalinimo siurbelės Balkevycziaus ir kad butu pakeltos algos. Noroms nenoroms po 3 sanvaiczių straiko darbdavys iszpildė darbininkų reikalavimą ir sustraikavusieji sugrižo prie darbo. Tas dėjosi 1899 m. Darbininkai iszlaimėję pasijuto laisvesni, daugiau uždibo irgi nesnaudė. Darbininkai prisiraszė prie angliskos unijos ir pradėjo darbininkiskai laikytis. Sausio mėn. 1900 m. užtiko bedarbė; darbdavys pradėjo kalbinti darbininkus kad atsitrauktų nuo unijos, darbininkai ant to nepristojo. Tada po 5-10 kas diena atstatė nuo darbo ir paliko tiktai 6. Unija mokėjo kiekvienam bedarbiui po 10 szil. ant sanvaitės; darbdavys pradėjo imti naujus darbininkus ir senieji norėjo tai nedaleisti, bet nepasisekė, ir dėlto, kad didesnė pusė bedarbių gavę po 10 szil. isz unijos kasos karcziamose girtavo, o mažesnėji dalis su policija kovojo. Naujus darbininkus su vežimais vežant į dirbtuvę, senieji pradėjo su akmenais laidyti, isz kurių du policija pagavo ir tapė nudyti po mėnesį kalėjimo. Darbininkai isz unijos kasos gavę tris syk daugiau negu įmokėję buvo, uniją pametė, kiti iszvažinėjo kitur, priėmus naujus darbininkus, ir unija pranyko. Tada sugrižo ir užveizda Balkeviczius ir po senovės mėto darbininkus isz dirbtuvės.

Jeigu mūsų broliai lietuviai skaitytu gerus, pamokinančius laikraszczius, laikytusi vienybėje, tada jų tokie Balkevicziai negalėtu skriausti. Kad jie yra tojo siurbelės skriaudžiami, tam kalti yra tik patys, nes nepažįsta ir nenori ginti savo reikalų. Visokį pasimokinimą ir skaitymą gerų laikraszczių užima girtavimai ir kaziros, bet kaip užėina bėda, tada brolyti gelbėk. Teip darydami broliai, gerovės niekad nesulauksime. Norint pagerinti savo buvį, reik negirtaut ir negaiszinti laiko prie kazirų, bet užsiimti naudingais skaitymais, risztis į darbininkiską organizaciją, stoti vienam už visus, o visiems už vieną, ir tik teip darydami nesibijosime nė darbdavių, nė tokių Balkeviczių; visus tokius pergalsime. Vienybėje tiktai styprybė ir pergalė. *Bambusorius.*

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Newark, N. J. Atsibuvus 3 Berzelio New York'e lietuvių laisvamanių seimui, nemažai lietuvių seimą aplankė ir isz Newark'o, ir toji jų kelionė nebuvo be naudos. Berzelio 23 dieną tapo įkurta mūsų mieste, pagal seimo nutarimą, kuopa Susivienijimo Lietuvių Valnamanių, prie kurios pristoję ne mažai sąnarių ir visi užsimokėjo ant seimo nutartą mokesį. Velytina butu iszgiristi apie susitvėrimą kuopų ir kitose vietose.

Laisvamanių Kuopos
Rasztininkas.

Waterbury, Conn. 21 d. Berzelio, vakare, tapo atlosztas teatras per Simano Daukanto teatraliszką draugystę. Buvo ložta komedija dviejose permainose „Prilips Ozys galą liepto“. Priesz teatrą deklamavojo eiles „Į darbininkus“ mergaitė 12 metų Paulina Overzaicziutė, Deklamacija la-

bai užganėdino susirinkusius, ypatingai, kad jaunoji deklamatorka turėjo tam atsakantį gabumą už ką ji užsipelno garbę, ypatingai kad czion augusi isz tėvų vokieczių, kuri savo aiskumu lietuviszkos kalbos yra tikra dievaitė. Aktoriai savo užduotės atliko pusėtina; geriausia ir pilnu nudavimu atlino rolę Rozės — M. Krakaukiutė; isz vyrų atloszė gerai rolę Petro ukininko — V. Pukas, teipgi neblogai atliko Endrius — Pr. Jaszinskas, Miko rolę nenusisekė, kadangi ją mokinesis p. V. Segeviczia, kuris 17 d. Berzelio sunkiai apsikulė važiuodams ant dviracziio ir tik dieną pirm teatro pradėjo mokintis Miko rolę p. J. S. P. ir teip umai negalėjo suspėti prigulincziai iszmokti. Užbaigus perstatymą vėl buvo deklamuota per Pauliną Overzaicziutę eiles „Meilė tėvynės“ isz „Tėvynės“, už ką tapo apdovanota nuo publikos žolynų vainiku. Kastancija Danisevicziutė delamavojo eiles isz „Tėvynės“ „Į tėvynę“ isz mainierių gyvenimo.

Susirinkusieji visą vakarą labai ramiai užsilaike ir matyt, jog Waterbury'o lietuviai suprantą žmoniskumą. Susirinkusių buvo į 100 ypatų; pusė buvo dailiosios lyties o kita pusė vyrų. Beje 100, ypatų ant lietuviszko teatro isz Waterbury'o tai labai mažai, mat tą vakarą pripuolė paskutinis dėvintinių miszparas, o kica, szilta, ir tos dvi priezastys daugumą sulaike nuo teatro. *Keidoszius.*

New Britain, Conn. Paskutiniame laike pradėjo pasirodyti lietuviszkuose laikraszcziuose korespondencijos ir isz mus miestelio su apraszynu apie mus' lietuvių darbus. Kas buvo jau raszyta to neminėsiu, bet kas link apsiszvietin. o ir darbavimosi mus miestelio lietuvių ant tautiszko ar

politikiszko lauko tai nieko nėra dar nuveikta, tylu apie virsz minėtus reikalus. Teisybė, turime keleta lietuvių, nors nemokintų, bet norinczių ką nors gerą sutverti ir nuveikti dėl labo savo brolių ir tėvynės Lietuvos, bet darbamasis mus keletos vyrų dar neturi nė žingsnio nužengią. Kur lietuviai darbuojasi, isz ten yra mūsų laikraszcziuose korespondencijos apie jų darbus ir matomi patys nuveikimai. Paskutiniuose dviejuose metuose pradėjo daugesnei skaitytojų atsirasti geresnių laikraszczių ir naudingų knygų, bet pagal skaitlių lietuvių dar vis per mažai yra mylinczių gerus skaitymus ir apsiszvietimą. Lietuvių czion skaitoma per 400, o skaitanczių geresnius laikraszczius kaip „Lietuvą“ ir „Vienybę“ nebus daugiau per 30. Pernai metą, vienas vaikas nusipirko sau knygą dėl pasiskaitymo, katros turinio negaliu atminti. Gaspadinė pamacziusi kad burdingierius skaito ne maldaknygę, savininkui knygutės iszėjus į darbą, gaspadinė sudegino ją apieravodama Dievui ant garbės. Kitas atsitikimas atsitiko dabar neperseinei. Vienas vaikas nusipirko knygą. „Isz ko kyla melai ir visokios skraudos žmonijai“ ir toji knyga pasiliko per gaspadinę apieravota ant sudeginimo. Mūsų broliai Lietuvoje budami persekiojami nuo maskolių už skaitymą lietuviszkų rasztų neatboja nieko, skaito ir platina dar juos, o mes budami szioje laisvės szalyje toli pasilikom nuo savo brolių gyvenanczių tėvynėje. Czion neateina zandarai į mus gyvenimus ir nedaro kratų, bet mes patys atliekame maskoliszkų zandarų darbus. Dvasiszki mūsų vadovai Amerikoje per pamokslus draudžia skaityti nekunigiszkus laikraszczius ir knygas, ir mus moterėlės iszgirdusios tokius

keiksmus savo klebonų, degina viską, ką patinka savo burdingieriaus kambaryje, maldaknygės vienok nedegina; mat pas jas visi rasztai nekunigo ranka parasztyti yra pragaro rasztais.

Turime lietuviszką politiską kliubą vardu „Brolių Lietuvių Citizen kliubas“ bet ir tas yra iszniekinamas per tamsunus; mūsų kliubas yra su pagelba ligoje ir neužiima tikėjimiskais reikalais, ir dėlto visi, vadina jį bedieviszka draugyste. Vienok kliubas gerai laikosi. Velytina būtų kad mus kliubas parsikviestų gerą kalbėtoją su prakalboms kas yra neatbutinai reikalinga, gyvas žodis greičiaus padidintu mus isz miego. Taciaus kaip nebuk, bet ir pas mus pradeda tamsus debesys blaivyti; jau susitvėrė kuopa „T. M. Dr.“ nors neskaitlinga, bet yra viltis, kad atsiras suprantanczių vyrų ir prisiraszys prie minėtos kuopos. Tiktai darbuokimės visi nenuilstančiai, o vis galėsimė pasirodyti kad ir mes nemiegam ir darbuojamės, einame pirmyn, nors mažu žingsniu. *Beruelis.*

† *Cleveland, Ohio.* Berželio 26 dieną nelaimė sutiško Petrą Vilkelį. Pusiau vie nuolikta valandą pirm pietų Petras vaikszczių paezerėje ir pamatęs plaukiantį strampą su virvute, norėjo prisiekti ir teip nuslydo nuo kranto į gelmę ant galvos. Nors žmonių gana daug buvo ir szoko gelbėti, vienok dovanai. Sykį iszkilęs vėl panėrė, o kada jį isztraukė, jau buvo be žado.

Petras turėjo dar tik 14 metų, paėjo isz Birszczių kaimo, Krosnos parapijos, Suvalkų gub. Su motina atvyko Amerikon arti du metai jau; tėvas numirė pirm 7 metų. Motina visą viltį gyvenimo buvo padėjusi ant savo sunaus, bet kitaip stojosi, Dievas Petrą atėmė pas savę palikdamas ją

su dviem broliais ir sesere, jaunesnius už save, vargingame gyvenime. Petras turi czion tris dėdes Antaną, Juozą ir Jurgį, kurie gyvena apie Sheandoah, Pa. Giminės yra praszomi atsidusti už Petro duszią, nes buvo labai gudrus vaikas.

Lai buna jam lengva szios szalies zemelė. *Nuliudusiejie.*

Stovis kasos

Tėvynės Myl. Draug.

Į p l a u k i m a i :

Pagal „Vienybės“ 23 numerį buvo kasoje \$327,47
Nuo Cleveland, O. kuopos 5,40
„ Chicago, Ill. „ 1,80
„ Pittsburgo, Pa. „ 6,35
„ Springvalley, Ill. „ 13,35
„ Traverse City, Mich. 2,60

Sykiu \$356,97

I s z m o k ė j i m a i :

Skrynia ir supakavimas knygelii „Liet. ir Lenkai“ pasiustų Sauniui (tapo pamirszta priduoti paskutiniu rokundu) \$1,00

Nuvežimas tos skrynios ant gelzkelio. -50

Markės ant laiszkų. -10

Sykiu \$1,60

Lieka kasoje \$355,37.

A. Olszewskis.

Kankintinio laiszkas.

Meilingas ir brangus mano broli Kristuje p. Juozapai!

Sziuomi praneszu apie savo nelaimę. Turėjau su Tamista labai gerus veikimus visokių katalikiszkų (lietuviszkų) daiktų, bet dabar jau daugiaus negalėsiu teip daryti, tiktai už tą visą graudžias aszaras lieti ant savo nelaimės, ir dėl sunykimo sveikatos, gal reiks ir badą pamatyti, nes sunkiai dirbti negaliu, o burliškai priima į savo kompaniją tik ant tų iszlygų, kad dienos uzdarbį vakarė turi su jeis pragerti, o kad nenori pragerti tai musza arba atima pinigūs. Norint gauti dar-

bą prie jurių reik tą patį daryti, o nedarant tai paėmę meta į mares ir paskandina. Praėjusį metą buvo szitoje szalyje (Kersono gub.) sausmetis ir dėl tos priezasties maži uzdarbiai, ant dienos duoda tik 80 kapeikų ir daugybės darbininkų goglinėja be darbo. Į rasztinyczias manęs nepriima dėlto, kad esu sudo baustas ir sėdėjau vieną mėnesį kalėjime savo pavietę. Mano isztrėmimas czion yra ant dviejų metų; atvaziavau Sausio mėnesyje. Dabar czion esame 4 lietuviai už knygas, 6 kunigai ir vienas vyskupas. Vienas kunigas yra isz Suvalkų gubernijos, su kuriuo gerai pasiszneku ir jis mane drasina, kad neverkecziau, bet nesztumėm kantriai tą kryžių iki galo. Kvatjeros baisiai brangios, vienam žmogui ant mėnesio reik mokėti 2 rubliai prie kito gyvenant; valgis ant mėn. 8 ir 10 rublių, o nei kapeikos dar neužpelniau ir iszleidau jau per 20 rublių, reikalingiausius daiktelius nusipirkdamas. Kaip iszleisiu visus pinigus, tai nežinau ką pradėsiu neturėdams jokio uzdarbio. Asz girdejau kad Amerikos brangus geri katalikai lietuviai duoda pagelbą tiems isztrėmptiems į Gudiją, kurie neturi kuomi misti. Teip man sakė tasai kunigas isz Suv.gub. Tai gi mano mielas ir brangus broleli, padaryk man tą malonę, kad ir mane kiek suszelptu, nes ir asz esu nevalninkas ir kencziu už tą mūsų bažnyczią szv. motiną mūsų. (Kankintinis yra platinęs lietuviszkus rasztus bei maldaknyges Red.) Sunykusi mano sveikata nedaleidžia man užsidirbti kapeiką. Mano namiszkiei ir giminės nieko man nedavė ir dėlto, kad asz jiems neszlovę padariau už knygas patekęs į kalėjimą ir isztrėmimą. Turėdams iszvažiuoti isz tėvynės iszsipardavau savo daiktelius, už ką gavau porą desėtkų rublių, o kitus tai geri žmonės sudėjo ir

teip czion atvaziavau. Namiszkieiems galiu raszinėti kiek noru, bet pagelbos negaunu. Ką esu Tamistai skolingas 4 rublius, tai dabar praszau dovanok man juos. Dabar asz esu po užziura policijos ir man nevale gromatų raszinėti nuo savo vardo. Bet tegul policija daboja kiek nori. Man raszdams neminėk vardų nei vietų, asz suprasiu viską. Isz tolo galim apie reikalus kalbėti. Praszau ir laukiu nuo Tamistos gromatos, kad mane paguostumėi gerais žodziais broliszkos malonės.

Tavo ***.

Lietuviai ir Lietuvaitės!

Matome, Broliai ir Seserys, kaip sunku mums yra gyventi po maskoliaus jungu, kaip ant kiekvieno žingsnio mus persekioja ir spaudžia caras: jis kaip dielė (siubelė) siurbia mūsų kraują, uždraudęs mums lietuviszką spaudą, užgina mokintis ir mokinti savo vaikus prigimtos kalbos ir tikėjimo. Nors ir ne mes vieni neszam' tą jungą, — jį nesza ant savo peczių visi ukininkai ir darbininkai Rusijos, kaip antai: gudai, lenkai, latviai, žydai ir kiti, — bet teip varginamos tautos, kaip mes Lietuviai, pasaulėje nėra. Mes, darbininkai ariame zemę, dirbame nesveikuose pabrikuose, kasamė giliuose urvuose anglį ir aukšą, statome puikiausius rumus — ir nei vienu isz tų daiktų nepasinaudojam: visi tie turantai plaukia į rankas caro ir jo kraujagerių-czinovnikų; mes, darbininkai, negauname ir deszimtos dalies savo triuso (procios). Caras spaudžia mus didžiausiais mokescziais, kuriuos apverczia ne ant naudos, bet ant nužeminimo ir kankinimo mūsų. Visa mūsų brangi tėvynė Lietuva yra užleista, kaip szunimis, caro tarnais ir sznipukais, kurie geria mūsų kraują, naikina prigimt-

kalbą, tikėjimą ir gražius pa-
proczius. Ir tokiems bude-
liams ir kraujageriams caras
stato musų tėvynėje pamink-
lus. Broliai! kas iš musų
nežino apie paminklą korikui-
Muravjovui Vilniuje, kurio
gyventojus jis korė ir sžadė.
Ar ne gėda mums, Broliai,
kad daleidom', ir dar už musų
pinigus, pastatyti pacioje
szirdyje savo tėvynės pamink-
lą bjauriausiam budeliui Lie-
tuvos. O paskui caras lieps
dar pastatyti tokį pat pamink-
lą Kaune Klingenbergiui, ku-
ris anais metais iszmuszę Kra-
ziuose kelis szimtus nekaltų
vyrų, moterių ir mažų kudi-
kių. Caras su kraujageriais
czinovnikais iszleidžia kas-
dien' tukstantimis ant balių,
szokių ir vyno, o miestuose ir
sodžiuose tuo tarpu jo žmonės
tukstantimis mirszta isz bado
ir ligų. Mes tukstantimis
siuntėme pas carą praszymus
dėl spaudos, — ar iszklausė
mus „teisingiausias“ caras?! —
Caras ir jo tarnai mums viską
iszplėszė. Tik tai neb' gali jie
mums iszplėszti dvasios ir isz-
minties. Tai gi, jauni Lietu-
viai ir Lietuvaitės, pasinaudo-
kime isz to, kas mums atliko.
Su iszminczia ir dvasia galima
daugiau padaryti, negu su
kardu ir sžadykle. Dėlto
mokinkimės ir mokinkime ki-
tus, skaitykime isz vien' lietu-
viszkus laikraszczius (gazietas)
ir naudingas knygas, kad ge-
riaus suprasti savo padėjimą;
nesiduokime vedžioti savę už
nosies visokiems szunlupiams
urėdninkams ir valsecziaus
rasztininkams, kurie yra musų
tarnais; rinkime į vaitus (star-
szinas) gerus žmones, bet ne
kokius girtuolius ir judoszius,
kurie paskui iszduoda savo
brolius; rizskimės į draugys-
tes, ne praszydami, bet reika-
laudami neatbutino iszpildy-
mo musų norų, nes persitikri-
nome, kad tie iszgamos maldos
negirdi, o tik bijo szviėsos ir
vienybės. Isz vien' reikalauda-

mi mes greicziaus sulauksime
iszpildymo savo norų, nes ca-
ras bijo pasiprieszinimo. Sz-
tai sukilus pernai Rygos,
Liepojaus ir kitų miestų dar-
bininkams, valdžia maž-daug
iszpildė jų reikalavimus. Ir
mes, Lietuviai, tą galime pa-
daryti, nes mes dėlto ir ken-
cziamė, kad nesipriesziname
valdžiai ir nesuprantame savo
vargingo padėjimo. Tad drą-
siai atstatykime krutinę savo
prieszui! Stovyla koriko-
Muravjovo Vilniuje ir kraujas
Krazių kankintinių te-priduoda
dvasiai tvirtybę, o vadovu
buna szie žodžiai:

Į DARBĄ! SZALIN TE-
RIONAI, PIRMYN LIETU-
VIAI!!

Naujai užmanytas programos

Romos katalikams Vokietijoje.

D-ras Beyschlag senas pro-
fesorius theologijos isz miesto
Halle, pagarsino praėjusiamė
metė užmanymą, idant keli
tuzinai visokių protestonisz-
kų bažnycių, esanczių pò valdžios
globa, susivienytų į vieną tau-
tiszką bažnycią. Kaip pri-
tarimą tam užmanymui, litera-
tiszkas katalikiszkas laikrasz-
tis „Odin“, iszleidžiamas
Muenchen'e, Bavarijoj, pa-
duoda sekanczias propoziczias,
paimtas isz knygos: „Der Ca-
tholicismus am Scheidenwege“,
pagarsėjusio katalikiszko au-
toriaus:

„Popiezius pripažinstą Ro-
mą už sostapilę italiszkos ka-
ralystės, ir gaus tiek pinigų,
kiek karaliszka valdžia paža-
dėjo jam nuo 1870 m. Užtai
popiezius iszsižada tiesos kėli-
mo į bajorus, grafus, kuni-
gaikszczius dalinom visokių
titulų tinkamoms ypatoms.

„Popiezius bus renkamas
vienval isz kitokios tautos, ne-
gu buvo mirėsis. Zokonas
jezuvitų liks pavestas myriui,
nauji sąnariai nebus priimami
į kliosztorius. Tur tai to zo-
kono, po iszmirimui, teks po-

pieziskam sostui.

„Vokietijos katalikai turi
įsteigti tautiszką bažnycią su
tam tikra neprigulmyste. Vir-
szininku jos bus arki-vysku-
pas Colognijos [Koelno].

„Kas deszimtą metą Vokieti-
jos katalikai laikys kongresą
Colognijos katedroje. Offi-
cijaliszka kalba bažnyczios tu-
ri buti tik tai vokiszka. Visi
susineszimai su popieziem ir
kardinolais turi buti atliekami
vien vokiszkoje kalboje.
Dekretai, ar kokie nors palie-
pimai popiežiaus ne bus skel-
biami Vokietijoje kaip tik su
pritarimu arki-vyskupo Co-
lognijos.

„Dėl auklėjimo kunigijos
tinkamai su iszgalėmis laiko
turi buti parupinti fondai.
Katalikiszki laisvi universite-
tai, paveizdoje angliszkių, turi
buti įsteigti. Vokiszka kolegi-
ja Romoje ne bus toliaus palai-
koma. Vokiszki katalikiszki
kunigai turi buti mokinami
tėvynėje ir patrijotiszkoje
dvaseje. Visi mokinsis vo-
kiszkuose universitetuose ly-
giai su protestoniszkais kuni-
gais. Visos mekaniszkos tikė-
jimiszkos apeigos turi buti pa-
naikintos. Naujas brevijorius
geroje vokiszkoje kalboje ir
naujai iszguldyta biblija, pa-
gal vertimą Liuterio, turi buti
parupinti.

„Teip vadinamas „Index li-
brorum prohibitorum“ romisz-
kas, arba „suraszas uždraustų
knygų“, neturės jokios painio-
janczios veikmės dėl skaityto-
jų Vokietijos. Kiekvienam
vale yra skaityti visokias kny-
gas. Dėl Vokietijos bažny-
czios „Index“ gali buti pa-
rengtas, bet tik dėl persergėji-
mo skaitanczių. Kiekvienas
turi laisvę skaitymo. Visi at-
laidai turi buti iszbraukti isz
maldaknygių, o kas tik gali
iszrodyti garbę į didybę Die-
vo, ne veizint ant kokių nors
buvusių uždraudimų bažny-
czios, turi buti gvildenami,
kaip antai Hindų arba kitų

rytinių filozofų rasztai.

Protestonai turi buti laiko-
mi kaip krikszcziionys lygioje
mieroje su sąnariais katali-
kiszkos bažnyczios, ir lygiai
guodjami. Kas dalyvauja
maldose evangeliszkos bažny-
czios — turi tiek ' pelno kiek ir
beklausantis miszių. Geistina
yra kooperacija abiejų kuni-
gijų dėl užlaikymo tvarkos ir
geresnio susipratimo. Bažny-
tiniai laikraszcziiai ne turi ves-
ti tuszczių polemikų. Kata-
likiszkuose rankvedziuose dėl
mokslo ne turi tilpti joks isz-
kraipymas teisybės ir atvirai
turi iszpažinti praėjusias silp-
nybes bažnyczios. Kaip ma-
tomas zenklas pripažinimo,
Vokietijos ciesaorius karunavo-
sis senoviszku budu Berlyno
katedroje su karuna Karolio
Didžiojo. Jis pats uždės sau
vainiką ant galvos — bet liks
pamostytas per pasiuntinį po-
piežiaus — Ciesaorius pasirem-
damas ant savo urėdo bus tik-
ru apginėju bažnyczios ir gva-
rantuos popiežiui neprigulmy-
bę ir apsaugojimą. Teip dva-
siszkos, kaip ir svietiszkos
galvos turi eit ranka į ranką.

(isz „Literary Digest“)

Kun. Dembskis.

Isz visur.

Vokietijoi, mieste Jueter-
bogk perkunas uždegė parako
krautuvę, kurioje buvo 30,000
svarų parako. Nuo eksplozi-
jos teip smarkus buvo žemės
sudrebėjimas, kad tuli mislyjo
pabaigą svieto atėjus.

Susimuszimą piligrimų vo-
kieczių su prancuzais szv. Pet-
ro bažnyczioje, Romoje, Vati-
kaną ir Vokietijos valdžia nu-
tarė vienodai isztyrinėti, kurie
yra tame kalti.

Gegužio 31 d. isz Philadē-
phijos į Hamburgą iszplaukė
laivas „Adria“ ir esant ant vi-
durio jurių atsitiko dvejos ra-
dynos, viena moteriszkę pa-
gimdė sunų, o antra dvynukus.

Szveicarijoi, į miestą Genf tapė atsiųstas siuntinys su blusoms. Muitininkai raistuose nerado, kiek už blusas reik imti maito ir raportavojo maito virszininkui, tazai vėl vyriausiai valdziai į Berną, kuri blusas paskaitė kaipo kraugerin-gus žveris ir paliuosavo nuo maito.

1899 m. Prancūzija pardavė 1,265,601,664. gorczyų vyno; Italija pardavė 766,107,500 gorczyų; Ispanija 594,393,750 gorczyų ir Rumunija 158,505,000 gorczyų. Visa prekystė vyno ant svieta 1899 m. buvo 3,398,101,704 gorczyų.

Berlyno miesto roda nutarė, kad visi nauji gatvių gelzkeliai butų parengiami miesto kasztais o ne kompanijų. Kol kompanijų rankose bus visokie žmonių susineszimai, tol bus neiszvengiami straikai.

Austrijoi, mieste Graz tapė sugautas prigavikas mergų, kuris su kiekviena isz 129 merginų zadėjęs buvo apsivesti ir iszviliojęs isz jų pinigų visas pametė. Sudas nusudyjo jį ant pustreczių metų kalėjimo.

Vokietijoi moterijų susivienyjimas turi kapitalo 16,779 markes ir taji kapitalą nutarė padauginti ant 25,000 markių ir duoti paszalpą moterims einanczioms į augsztesnius mokslus Vokietijoi arba ir kitose szalise. Paszalpą gal gauti vienok tiktai vokietės.

Bavarijoi, netoli Staffelbach per negerą dalbininko rėlių nukreipimą, su visu smarkumu greittrukis užvaziavo ant tavorinio trukio, kur 27 keleiviai užmuszti tapė ir daugelis suzeista.

Isz Amerikos tapo nugabenta statuva raito Jurgio Washingtono į Paryzių, kuri bus pastatyta ant kryzkelio Avenue de Jena ir Avenue de Troca-

dero. Iszkilmingas atidengimas bus 3 Liepos.

Lloydo laivų kompanija isz Bremen apsteliavo Stetyne „Vulkano“ laivų dirbtuveje 2 laivu nuo 24,500 tonų, kurie bus didziausiais ant svieta.

Gegužio mėn. per Hamburgą ir Bremeną į Ameriką iszke-liavo 33,094 keleiviai. O per 5 pirmuosius mėn. 97,818 keleivių.

Paryziuje astronomas Abbe Mareux su pagelba didziojo teleskopo, esanczio parodoje, atrado ant saulės juodulį 6 lietuviszkų mylių didelį. Jisai pranesza, kad Liepos, Rugsjuzio ir Rugsėjo mėnesiuose bus matoma daugiaus juodulių ant saulės.

Berlyne nutruko dratas nuo elektra varomų strytkarių ir suzeidė net 13 žmonių.

Telefonų skaitlius yra didei nelygus. Teip ant 10,000 gyventojų Žuvėdijoi yra 113 telefonų — visi kaimai turi telefonus, — Sv. Valstijose 107, Norvėgijoi 97, Szveicarijoi 93, Kanadoje 67, Naujoi Zelandijoi 60, Danijoi 46, Vokietijoi ir Finų zemėje po 29, Anglijoi ir Arijoi po 18, Olandijoi 16, Belgijoi 14, Austrijoi 9, Prancuzijoi 7, Ispanijoi ir Vengrijoi po 6, Italijoi 4, Maskolijoi 2, Japonijoi 1.

Atsakymai.

R. Pluksnai, Springvalley Ill. Nuopelnų kūn. Pėzos netalpinsime.

Pinigėliui. Tik nenorėkite su plikiu rauties. Su tokiais prasidėjus nebus galo ir jų vis nepertikrinsite.

Juozui Krokavoje. Laiszką gavome ir perdavėme kankintinių komitetui.

Prova „Vienybės“ su Pitts-
tono katalikų klubo bus po vakacijų, taigi negreicziaus kaip Rugsėjo mėnesyje,

Lietuviu skurdas.

Sztai žiaurus ir szaltas už tiko vėjas,
Blaszkydams medzius, lyg koks niekadėjas,
Varto ir manko juos į visus szonus,
Tartum nor palikti tik vienus lavonus.

Kiekvieną iszsykio nori pergandyti,
Kad nuo jo smarkumo tuoj' pradėtų krypti.
Rodos, jis primanęs juos visus iszrautų,
Kad jie czion žaliuoti daugiau nebegautų:

Kad czionai jų veislės daugiau nebeliktų.
Likusieji diegai daugiau nebedygtų.
Bet mūsų medziams vėjas nenaujiena,
Augdami praleido jie audrą nevieną.

Ir isz jo spiegy rodos tik tycziojas,
Tai biskį palinksta, tai vėl tiesiai stojas.
Norint ir iszverczia kokį isz netyczyų,
Priauga desėtkai lyg ant tų patyczyų.

Tuom pacziu vėju yr sziaurės erelis,
Ką lietuvius spaudzia lyg koks kraajageris;
Siunczia ant mūsų tuos szaltuosius vėjus,
Norėdams užszaldyt mūsų geradėjus.

Verczia mus stacziai į savo tikybę,
Iszplėszdams nuo mūsų valę ir liuosybę;
Nori mus tamsuoliais visus padaryti,
Arba kaip lavonams akis uždaryti.

Kad mes pamestume savo spaudą, raszta
Ir veikiai priimtume maskolystės raszta,
Nori kad dvoktume, kaip patys maskoliai,
Butume isz vieno neteip, kaip ikszioliai.

Uzdraudė mums spaudą, rasztus, mūsų knygas,
Teip kad jų gabenims tapo pavojingas;
Pasieniais kareivių stovi eilių eilės,
Ką gauda neszikus — mūsų nesigaili.

Iszlupo nevieną darbininką vyrą,
Kurie iszgabenti į Gudiją yra;
Kad rasztų nė knygų savo ten nerastų
Ir prie jų grazdankos musiszkiai priprastų... Ž.
(Isz „Ukininko“.)

Susirinkimas!

New York'o „Susivienyjimo Lietuvių Valnamanių“ kuopa laikys savo mėnesinį susirinkimą sabatoje, 7 Liepos (July), svetainėje po num. 73 Grand str. Brooklyn, N. Y., ant kurio užpraszome visus valnystą mylinczius ateiti ir prisirasztyti.

S. L. V. kuopos
Komitetas.

Pusmetinis susirinkimas T. M. D. kuopos su prakalboms atsibus nedėlioje, 8 Liepos, ant 2-ros val. po pietų, salėje p. Vargos, 31 Broome str. Newark, N. J.

Ant susirinkimo užkviecziamė visus lietuvius ir lietuves skaitlingiausiai susirinkti ir prakalbų pasiklausyti.

Kuopos rasztininkas
V. Ambrazeviczia,
150 Ferry str.
Newark, N. J.

Angis darbininkų judėjimo Lietuvoje.

(Tąsa.)

įvyko pirmiausiai tarp darbininkų visokių amatų: išblaszkyti po dirbtuves ir dirbtuvėles tulų darbdavių amatninkų jie vienyjasi ir pradeda tvirti tarpe savęs sziuos iszdus kovai. Visus juos vienyja vargingas jų buvis ir noras jį pagerinti.

Bet netrukus, su didesniu ar mažesniu pasivedimu, jie pradeda susiprasti ne tik, kaip atskyrus darbininkai, bet kaip platus proletarijatas. Jie pradeda apvaiksztinėti geguzinę szventę darbininkų, paskelbdami vis placziaus savo siekius kaipo proletarijato. Metuose 1895 jie szventę jau tretį kartą savo geguzinę.

Prie szikių jų susipratimo, kaipo proletarijato, veikiai prisidėjo kitos priezastys. Teip, veikimas dirbtuvių inspekcijos, sudų, policijos ir abelnai vyriausybės aiskiai zenklina jų prielankumą prie reikalų piniguczių, o ne darbininkų. Darbininkai pradėjo tēmyti savo prieszus. Prie szių prieszų prisidėjo abelnai placzios minios visų pasiturinczių, kuriems keistu ir blėdingu iszsirodė szis „nepaklusnumas“, szis sziausimas darbininkų. Tokį jų susipratimą szios placzios minios skaitė, kaipo vaisių socialistų veikimo, kuriuos tai reikia praszalinti. Tokiu budu szios pasiturinczios luomos laikėsi, kas link darbininkų, politikos vyriausybės ir kitų jo prieszų. Tokiu budu luominiai nesutikimai pradėjo da labjaus apsireikszi — skaitlius prieszų kas kart dauginosi. Netrukus ir dvasiszkija — szie kunigai, kurie bažnycziose skelbia apie meilę artymo, parodė, kame palinkusi jos simpatija; ji pradėjo rodytiesi apginėja szių visų pasiturinczių, o ne tų visų mažųjų ir visuomeniszkaizkai nuglemztų, buvis kurių teip rupėjo Kristui. Nekuriose bažnycziose tiesiai isz sakyklų kunigai pradėjo bausti ir niekinti tuos darbininkus, kurie klauso „velnio meilavimosi“, o tai socializmo. Socialistai tapo apszaukti bedieviais ir skriaudėjais darbininkų, nors patsai gyvenimas darbininkams rodė, juog nėra nė bedieviais, nė jų skraudėjais, — prieszingai jų veikime jie tēmyja didį pasiszventimą. Toksai aiskus melas Dievo tarnų, toksai jų atsikreipimas prie darbininkų reikalų, zinoma, pakirto visą įtekme, kokią szie

kunigai ant žmonių da turėjo. Nuo dvasiszkijos darbininkai pradeda tolintis, teisingai priskaitydami ją prie eilės ir teip skaitlingųjų prieszų.

Toksai atsitolinimas nuo dvasiszkijos tuomi dar žingeidesnis, juog tai vaisius tik paczios dvasiszkijos. Gindami savo reikalus, isz pradžios nė darbininkai, nė jų vadovai nekelia visai klausimų tikėjimo. Kiekvienas gali sav tikėti, kaip jam patinka — tai nekenkia luominiam susipratimui darbininkų. Bet kunigai pasiskubino iszreikszi savo tikrą „dvasią“ — tame, be abejo, jų nuopelnas priesz socializma.

Tokiu budu isz lengvo darbininkams iszsiaiszkino, kame randasi jų prieszai szioje visuomenėje. Luominis jų padėjimas, kaipo proletarijato, su tam tikrais siekiais, kuriems prieszinas ne tik vyriausybė su savo visokioms institucijoms, bet ir visos pasiturinczios luomos, szis luominis jų padėjimas kaskart dėlei jų darėsi aiskesniu. Kokią-gi formą priėmė szis naujas jų sąprotavimas kaip valdžios, teip ir abelnai visos visuomenės, kaip jis liko iszpaveiksluotas raszliavoje per darbininkus ar jų vadovus, tai klausimas, ant kurio toliaus bandysime duoti atsakymą.

III.

Aukszeziaus jau mes užtėmyjome, juog pirmas darbininkų judėjimas atsirado miestuose tarp darbininkų visokių amatų. Kada-gi szie darbininkai daugiausia vartoja vien tik lenkiszka kalbą, tai zinoma platinimui tarp jų didesnio susipratimo prisidėjo naudotiesi vien lenkiszkos kalbos. Priegtam lenkiszkoje kalboje buvo jau nemažai knygelii ir laikraszczių, paskirtų reikalams darbininkų lenkų Lenkijoje ar kitur ir todėl tuomi darbavimas tarp darbininkų buvo da palengvintas. Priegtam daugumas ir paczių vadovų vartoja vien tik lenkiszka kalbą, todėl isz pradžios viskas klojosi kuogeriausiai. Bet drauge su pasididiniu aprubio darbininkų judėjimo, kuomet jis pradėjo persikelti į mažesnius miestus ar miestelius, kuomet jis pradėjo siekti placzias minias Lietuvos darbininkų, szis judėjimas, kaip ir patys vadovai turėjo susitikti su naujais sąnariais savo iszpažintojų, su lietuviais, kurie arba ir visai lenkiszkaizkai nepermano. Toksais susitikimas įvyko tuomi da greičiau, juog lietuviai isz kaimų dar pūsėtinais persikelia į miestus, kame dirb-

tuvėse jieszko sau uždarbio. Miestuose kaskart pradėjo pasirodyti daugiau lietuvių, kurie moka vien tik lietuviszkaizkai. Lenkiszkas zodis jiems jau netiko, reikėjo į juos atsiszaukti lietuviszkaizkai. Tai ir buvo padaryta, kaip toliaus matysimė, bet tuomi į vietinias organizacijas turėjo įeiti nekuris dvilypumas, kuris trukdė abelną vieszą darbą. Czia jau neminime rusiszkos kalbos, kurią pasinaudoja darbininkai žydai savo agitacijai. Toksai marginis sznekų, zinoma, nėra geistinu dėlei drutesnio susivienyjimo visų darbininkų tarpu savęs, kas pasirodo reikalingu laike platesnių straikų, pasiprieszinimų ir t.t. Kaslink lenkiszkos kalbos, kurią dažniausia vartoja miestuose nemažas skaitlius darbininkų, tai, zinoma joku budu negalima priesztarauti jos ten vartojimui. Bet atsiziurint ant to, juog ir tarp szių sulenkėjusių darbininkų atsiranda nemažai tokių, kurie ir lietuviszkaizkai permano, o teip-gi ant to, juog į miestus kaskart įplaukia didesnis skaitlius darbininkų lietuvių, kokių teip-gi daugumas randasi miesteliuose ir tarpe viso kaimiszko proletarijato, galima sakyti, juog lietuviszkaizkai kalbai privalo pasilikti vadovaujanti vieta dėlei visos Lietuvos proletarijato. Manyti apiesulaikymą tos vietos lenkiszkaizkai kalbai, kaip tai noriai darė tuli lenkų vadovai, sziaudien jau per vėlu — darbininkų judėjimas prasiplatino toliaus, negu vien tik tarpe sznekanczių lenkiszkaizkai darbininkų visokio amato. Jeigu sziaudien darbininkų judėjime lenkiszkaizkai kalbai, kaip ir lenkiszkomis organizacijoms pridera svarbi da vieta, tai toksai apsireiskimas tur tam tikrą savo iszteisiniimą. Pirmiausi, visokio amato miestiniai darbininkai dėkui ir geresniam sulyginant savo padėjimui ir kitoms priezastims yra smagiau, kaip proletarijatas, susipratę; lenkiszkaizkai socialistiszkaizka raszliava, kaip ir organizacijos daug kuomi gelbi tokiam susipratimui. Tuom tarpu-gi placzios minios lietuvių darbininkų, dažniausi pridienii ir prastų samdininkų, apturi kaip kur ir mažiųjų uždarbį ir savo susipratimui mažai tetur da savo organizacijų ir savo raszliavos, kuri priderancziai ir pilnai galėtų aprupinti jų reikalus. Nes zinome, juog ir nekalcziausia lietuviszkaizka raszliava, kaip kokios ten maldų knygos, valdžios asztriai yra persekiojamos. Ką gi bekalbėti apie raszliavą socialistiszkaizkaizka?

(Toliaus bus.)

LATVIU TAUTA,

KITAKART IR ŠIADIEN.

PARASĖ

JONAS SLIUPAS, M. D.

(Tąsa)

Nuo peršalimo jis apsirgo kaklu, ir sunku jam buvo dirbti dumingoje kantoroje. Todėl jis atstojo nuo vietos ir traukė į savo gimtinę pas tėvus, tikėdamasi ten pasveikėti. Bet buvo jau per vėlu, nes jis 23 d. balandžio 1889 m. pasimirė ir tapė palaidotas su guoda Westeenos kapuose. Numirėlio popėrose rasta rankraščiai: „Praktiška botanika“, „zoologija“, „putū no-saukumi Latīnu, Wahzu un Latweeschu waloda“, „linkopiba“, „lopbarības stahdi“ ir „muhšu alus meeschi“. Po jo myrio iš spaudos išėjo: „Šihkrosites magonites jeb dsejas seedīni“ (Rīga, 1889 g.), „ko lai dahwinajam šaweem masīnajēm us seemas šwehtkeem“ ir „Ka lai muhsu masīnee pawada sawu laiku?“ Abu pastaru raštu atspausdinti tapė „Austrume“ 1889 m.

30. Andrius Dihrikis [1853—1887].

Andrius Dihrikis, jauniausias brolis Bernhardo, gimė 1853 m. 21 d. sausio Vidziamyje, Laudonos draudėje, Asserkroge. Perėjęs Laudonos mokslainę, jis mokėsi Jokubštado aprinkės mokslainėje, potam Rygos aprinkės mokslainėje ir Aleksandro gymnazijoje. Išstojęs iš čion, jis 1870 m. įstojo į Vidziamio yždnamį už kancelistą, 1873 m. perėjo į Baltijos domėnų valdžią, kur ekonomiškoje dalyje buvo už pagelbininką, o vėliaus už patį stalo viršininką. 1877 m. jis keliavo į Bulgariją, tiksliai ką atsivalnyjusią nuo Turku jungo, kur kuningaiktis Dondukov Korsakov gražino parėdką. Prie Sofijos gubernatoriaus Andrius Dihrikis gavosi už urėdninką ir pelnė savo perdėtinio pagyrą, ir kad 1879 m. Bulgarijos valdžia perėjo į rankas naujai paskirto kuningaiktšio, Andrius, apart geros algos, įgyjo guodos ženklus už gelbėjimą įvesdinti reformas civyliškos valdžios. Apleidęs Bulgariją, jis keliavo po Austro-Vengriją, potam aplankė Kaukazą, ir vėliaus ant tūlo laiko apsiuvo Kaune, norėdamas giliaus susipažinti su Lietuvių kalba, kurią jis gerokai mokėjo, ir „Aušrai“ Prusuose išėjus, jis parašė į ją 1883 m. straipsnelius apie „Latviškus Laikraščius“ ir „kn. Antaną Juškevyčių“¹⁾. 1882 m. Andrius atgal įstojo į domėnų valdžią ir tarnavo girių nuodaloje už stalo viršininką. Iš čion jis 1884 m. persikėlė į Vidziamio gubernatoriaus kancelariją už kancelarijos direktoriaus jaunesnį pagelbininką, kurią vietą apleidė 1887 m., dėlto kad jau seniaus prisimetusi krutinės kaitė vertė jį leisti į dienviđį, jieškant atgriebimo sveikatos. Todėl jis apsigyveno Batume, prie Juodųjų marių. Bet sveikata jo vienvalėjo žiamyn, ir ten jis pasimirė 1887 m. 27 d. gruodžio ir palaidotas tapė miesto kapinėse. Tarpe lydėtojų į kapines atsirado ir Latve raštininkė ir keleivė Minna Freymann, kuri ant kapo latvišką prakalbą laikė dėl negyvėlio ir papuošė kapą cypressomis, laurais bei rozėmis.

Nors vienval valdžiai tarnaudamas, Andrius Dihrikis

1) Tuos raštus klaidingai Jr. Jonas priskaito kn. Burbos plunksnai; vide: Kn. A. Burba, jo gyvenimas ir darbai, 1898 m. Plymouth, Pa., p. 9.

rado gana liuono laiko pasidarbuoti literariškai, nės prie tokie darbo jo širdis nešėsi, nors neretai toli esant nuo tėvynės. Tuli jo raštai randami yra „Baltijas Wehstnesyje“ (su parašu A. D., A. Jonaitis ir t.t.); jo lugos: „Diwejadi zeši us laimi“, „Ruhkitis“ ir „Aisgahjeji“, yra vienval matomos ant Latvių skatuvės (tėatro). Bet labiausiai Lietuvių kalbą Andrius mylėjo, dirbė metų metais ir parašė „Leišchu grammatika“ ir „Latweeschu—Leišchu wahrniza“ (abudu rankraščiu randasi archyve Rygos Latw. Beedribos Mokslų Komissijos).

Andrius Dihrikis buvo tykaus budo žmogus ir nemokėjo joku budu sašo artymą įgrobti. Rygoje man teko syki su juomi susitikti ir kalboje patirti Andriaus didelį įsimylėjimą į darbus dėl Latvių bei Lietuvių tautos.

31. Ona Brigader-Maja,

Rygos Latvių tėatro subretė, jau nuo 1882 m. tarnauja Latvių tėatru; ji yra gimusi Rygoje 1858 m. Pirmu sykiu ji pasirodė ant „skatuvės“ lugoje „Medineeks teesa“. Ji taipgi buvo Latvių giesmininkų chore po Purato vada Moskvoje 1882 m. Vėliaus ji lošė po vardu Maja (jos gimimo vardas yra Ona Wilhelmina Weinberg), ir 1887 m. ištekėjo už aktoriaus Jono Brigadero. Ad. Allunanui vadaujant, ji išpildė visas svarbesnes roles subretės, ir turi meilų balsą; įpatingai ji atliko roles: Lihsina („Zelojoshcha studenta“), Suhsite („Sahd-chu dakteri“), Jetina („Zihrliti“), Rose („Isschkehr-detaja“). Bet geriaus ji atsizymėjo prie Rhode-Ebelingo direkcijos kaipo Magonitė („Kornewilas šwanos“), Kate („Mahte swehtiba“), „Lihsina (Zilwezes naidneeka“), Madė („Wehrschu kuptšcha“), Kordele („Ganu meita“), Emilija („Sakišcha meitas“). Per josios triusą Latvių teatras daug yra laimėjęs garbės ir pakylumo.

32. Fr. Aug. Lepšchewitzs.

Fr. Aug. Lepšchewitzs, pirmas giedorius, Rygos Latvių tėatro aktorius ir baritonistas, mirė nuo difterijos 1 d. kovo 1892 m. Gimęs buvo 1849 m. Kurše, Kabilėje, Tukkumo aprinkėje. Jis mokėsi Rygoje giesmininkauti tarp vokiečių, ir dalyvaudavo jų koncertuose, įpačiai buvo sąnariu Rygos vokiečių amatninkų biedrybos solo-kvarteto. Tarp Latvių, Lepšchewitzs pirmusyk 1880 m. pristojė prie kapelmeisterio J. Purato choro. 1883 m. jis pristojė prie Rygos Latvių tėatro ir pasiliko prie jo iki mirėiai. Lepšchewitzs davinė lavo, koncertus Kurše.

33. Edvardas Volters.

Edvardas Volters, gimė 1856 m. Hageno dvare (paš Rygą) kur tėvas laikė aptieką. Volteris 1875–77 m. studiuvojo Leipzige philozophiją ir sulygintinę kalbžinystą, potam Terbatoje kalbas, rusų istoriją ir literaturą. 1879 m. baigus kursą, Apšvietos ministerija siuntė jį kaipo profesorių stipendijatą į Moskvą, Charkovą ir Petropylės universitetą. Vasaros mete 1883 ir 1884 m. jis apkeliavo Vitebsko rėdybą, tenaitinę Latvių kalbą ir liekanas tyrinėdamas, pokam surašė „Materialy dla Etnografii Latyšskaho plemeni Vitebskoi gub., I čast“, Peterburg, 1891“. 1882 m. jis tapė dėl mokslisų mierių siustas į Krokavą, Lvovą, Vieną, Pragą ir Agram; 1884–86 m. taip pat į Karaliaučių, Klaipėdą ir Tilžę, 1885 m. „Latvešu draugu beedriba“ pakėlė jį į savo zinnešių bendrus. Tame

tarpe jis prie Peterburgo universiteto pastojo privatdocentu Latvių ir Lietuvių kalbos, ir Vakarinės Rusijos išlavėjimo, kurią vietą tebe pildė.

Volterio raštai turi svarbą dėl Latvių ir Lietuvių; čion tiktai keletą svaresnių paminėsime: 1884 m. Žinios apie E. V-o keliones Lietuvos rubežiuose. „Ko nosihme lihgo?“ raštas, skaitytas Latv. draugų beedriboje 1884 m. Tos-gi draugystės magazine 1887 m. (18 tomas, p. 171-185) randasi kritika apie magistro Truškačio raštą „Krikščioniškos tikybos įvedimas Vidziamyje“. 1887 m. Jelgavoje, Latv. draugų beedribos sueigoje jis kalbėjo apie Latvių ir Lietuvių mythologiją („Balt. Wehstn.“ No. 131,132), ir maskoliškai: Ob izučėnii Latyšskoi mifologii, teip-gi Ob izučėnii litovskoi mifologii. Vėl apšvietos ministerijos Žurnale (dalis C. C. L. II, skyr. 2, p. 176-182: Iz oblasti latyšskoi pismennosti i slovesnosti. — O rezultatach etnografičeskoj pojezdki k Pruskim Litovcam lietom 1883 g. („Izviestijose“ Maskolijos Geogr. Draug., tom XXI) ten pat tome XXIV: Predvaritelnyj očeit o pojezdках po Litvie i Žmudi v 1884, 1885, 1886 ir 1887 g.“, — Peterburgo Mokslų Akademijos Zapiskose 1886 m. 53 tome išleistas tapė „Litovskij katicizis N. Daukši, po izdaniju 1595 g.“ Tenpat 56 tome išėjo „Ob etnografičeskoj pojezdkie po Litvie i Žmudi lietom 1887 g.“ — Tilžės „Lit. lit. Vereino“ Mitteilugose randasi daugelis jo straipsnių. Kauno rėdybos pamiatnoje knižkoje 1888 m. randasi: Žmudskija hōrodišča i drevnija uročišča Telševskaho ujezda; tenpat 1889 m. „Ob izučėnii semeinaho byta Litovsko-Žemaitkaho naroda“. — „Kalendar Sievero zapadnaho kraja“ patalpino raštą „Statistika plemenvaho sostava narodonaselenija Sievero-zapadnaho kraja“; „Vilen. Viestnike“ yra „Archeologičeskija kollekcii častnych lic v Sievero-zapadnom kraje“. 1889 m. žiemą Volters laikė 7 kalbas apie Lietuvius ir 1890 m. žiemą apie Lenkiškojo Vidziamio Latvius — susirinkusiems Petrapylėje Latviams Jėzaus bažnyčios mokslainėje, ir t.t.

34. Esenbergu Jahnis [1862—1890].

Tarpan geresniųjų savo lyrikų Latviai parokuoja E s e n b e r g u J a h n i j, kurs jaunas dar budamas numirė, lyg kad žvaigždė nupuolė iš augštų dainos debesų! Jis gimė Kurše, Dobelės aprinkėj, Leel-Swehtės pagaste, Upes Preeku—Dailu namuose 1862 m. 28 d. kovo. Jo tėvas buvo staliorium ir tekintoju. 1869 m. jis ėjo į Leel-Swehtes pagasto mokslainę mokytiesi pas Seewaldą ir subuvo ten 3 metus. Negalėdamas į augštesnį mokslą eiti, jis skaitinėjo raštus, įpatingai apie kares, per ką jis įgyjo norą tapti kareiviu; bet tas sapnas pasibaigė, kada 1873 m. jis nukako į Rygą ir įstojo į Tornakalnio miestinę mokslainę, kurią į 2 metus perėjo. Bėdnysta jam į augštesnį mokslą nepavelino eiti, ir jis rado vietą Psychlavos lentpjuvėje ir išmoko amatą medžių statymui „brahkerio“. Bet po 3 metų jis sunkiai čion įsirgo uždegimų žarnų ir per 2 metus prikaltas buvo prie patalo, per ką labai susilpo ir nupuolęs buvo ant sveikatos. Nedyvai už tai, kad ir dainos poeto atsižymi liudnumu: nės jaunystoje jam užstojo ruduo! tai matome rankiuje, po vardu: „rudens lapiūi“. Idant galėtu įstoti į junkerių mokslainę, jis mokėsi angliškai ir prancuziškai ir 1879 m. ėmė lekcijas nuo Aisupio. Bet jo krutinė buvo per siaura, jis netiko į karės tarnystą! Tad jis 1880 m. įstojo į Rygos Latweeschu Beedriba už aktorių, ir ėmė pats rašyti

ar guldinėti „lugas“. Pirmas jo darbas buvo „Domas stah-wot palizis leetsargs“. Vėliaus jis paliko teatro suffleriu. 1885 m. nuo Rygos Latvių Teatro atstojus vadovui Adolfui Allunanui, pametė tajį ir Esenbergu Jahnis, ir su anuomi ke-liavo po miestus: Tukumą, Talšę, Kuldigą ir Bauskę. Bet čion jis persišaldė ir pradėjo kraujais spjaudyti. Tad 1887 m. jis sugrįžo už suflerį prie Rygos Latv. Beedribos, tačiau dėl nesveikatos 1889 m. turėjo vėl atstoti, ir Bauskės apgabale gydėsi jis 1890 m. atsirado Rygoje, kur 8 d. lapkričio ir pasimirė. Nors su netobulu apšvietimu ir su raibu gyvenimu, tačiau E. buvo apdovanotas dvasės skarbais, ką rodo jo darbai. Pirmiausiai jo „lugos“, kurios Latvių teatre tankiai matosi: 1) Kornewilas swani, 2) Brašchee sehni, 3) Bes behdam, 4) Latwiški un wahziški jeb pilšehtas galwa, 5) Redaktors, 6) Mans Adolfs, 7) Ihstais, 8) Peekta bruhte, 9) Meiteņu skola, 10) Šneega putens, 11) Neisdewees jeb Adams un Eewa paradise, 12) Sakišcha meitas (drauge apdirbta su Seemzeeschu Marija), 13) Zilwezes naidneeks, 14) Pagasta nabags, 15) Krusttehwa nošlehpums, 16) Anna faud, Anšis šmej, 17) Kas grib prezetees?, 18) Wenezijas tirgonis (drauge su Jansonu), 19) Wasaras nakts šapnis, 20) Teksts laupitaju duetei is Stradella, 21) Miljoņa deht. Tai buvo tikras Latvių teatro dainius! Prieg tam jis parašė daug kupletų, epigramų, lyriškų dainų (Rudens lapiūi). Išguldymai jo iš Heinės, Žukovskio, Lermontovo, Grekow'o, Hugo sukrauti yra į „Pehrlites un seedoņi šwešchu tautu dsejneeziba“. Apart to viso, daugybė jo novellių tapė spausta Latvių laikraščiuose. E. ne veltuo yra gyvenęs, nors trumpai; jis kaip reta žvaigždė pertekėjo per Latvių tyrelius!

35. D-ras Karolis Berg.

D-ras Karolis Berg, gimęs Kurše, Latvys, tapė 1890 m. Buenos Airėse įkeltas į direktorių nacionališko muzėjaus ir paskirtas professoriumi gamtos mokslų fakultėte. Seniai tam atgal, Rygoje jis buvo gizeliu, potam tarnavo Zimmermono kningų krautuvėje, ir įgyjęs mokslą per savo paties darbštumą vėliaus buvo mokintoju prie tulų mokslainių. Apie 1873 m. jis iškeliavo į Argentiną, ir pastojo professoriumi gamtos mokslų Buėnos Airėse, ir daug mokslškų kelionių yra atlikęs po pietinę Ameriką. Kilus maištui, jis buvo išsikraustęs į Montevideo už professorių. Jis įpatingai užsiima botanika. Rygos gamtos tyrinėtojų draugystės muzėjų jis yra apdovanojęs bagotais rankiais. Tai garbus tautietis, kurs, nors toli gyvena nuo tėvynės, tačiau ją šelpia savo triusu ir mokslu.

36. D-ras Jonas Edvardas Erdmans.

D-ras Jonas Edvardas Erdmans, gimė 13 d. sausio 1805 m. Valmieroje, Vidziamyje, mokėsi théologiją ir philozophiją Tėrbatoje ir Berlyne po vada Hėgelio, kurio pasekėju pastojo. Pabaigęs studijas, jis mokytojavo savo gimtinėje, bet po 3 metų kako į Berlyną ir pastojo docentu philozophijos 1834 m. Nuo 1836 m. jis persikėlė į Hallę ir ten iki amžiaus galui professoriavo. Turėjo labai didelę iškalbą. Tarp svarbesnių jo raštų paminėsime čion: „Leib und Seele“ (1849), „Grundriss der Psychologie“ (1873), „Grundriss der Logik und Metaphysik“ (1864), „Grundriss der Geschichte der Philosophie“

(Toliaus bus.)

Italijai, plėszikų vadas Fioravanti, kuris per 20 metų buvo sloga Grosseto provincijos gyventojų, tapo užmūštas giroje nuo vieno sodiečio.

Indijose iki 16 Berzelio kolera apsirgo 15,479 žmonių, iš kurių numirė 10,277.

Vokietijos valdžia atradimui galyžudos studento Vinterio, Konitze pakėlė rodybas nuo 20,000 ant 33,000 markių.

John A. Opp ant sudžios.

Iš tarpo apginėjų (lojerių) Luzernės pavieta, geriausiai žinomas yra John A. Opp iš Plymouth, Pa., kuris dabar kandiduoja ant sudžios.

Jis yra apginėjų draugystėje jau nuo 25 metų ir jo prakilnumas kaip mokinto apginėjo suteikė pasidarymą ir guodonę tarpe jo moksladraugių. Mr Opp yra gimęs Lycoming paviete, kame gyveno iki naminės karės. 1863 m. turėdamas dar tik 16 metų, pristojo prie septinto Pensilvanijos liuosnorių raitelių pulko. Jojo pulkas susidėjo su garsia „Minty'so Brigada“ armijos Cumberlando, po vadovystę kapitano George H. Thomas, ir matė daugelį susirėmimų su maisztininkais. 1865 m. tapė perkeltas į raitelių korpusą Mississippi, po komanda gen. James H. Wilson'o, kuris paskesniuose metuose naminės karės ramdė maisztininkus valstijose Tennessee, Alabama ir Columbus bei Macon Georgijoi, iš kurio paskiaus po pasidavimo Lee'so tapė paleistas.

Po karės Mr. Opp pabaigęs Dickinsono seminariją Williamsporte, studijavojo mokslą tiesų pas C. H. Little Bloomsburge. Plymouth apsigyveno 1871 m. kaip mokintojas ir nepertraukiamai per tajį laiką buvo mokyklų direktoriumi. 1873 m. tapo jam daleista Luzernės paviete užsiimti praktika apginėjo ir du metu paskiaus tapo pakeltas ant sudžios National Guard Pensilvanijoi su ranga majoro.

Majoras Opp yra vienu iš garsingų žinovų tiesų ir literatūros. Jis yra pilnai vertas, kad butu iszrinktu sudžia Luzernės pavieta courte, kaip teisingas ir suprantas reikalą žmogus. Publika pasidžiaugs isz jo teisingumo. Delto subatoje, 7 d. Liepos visi balsuokite už John A. Opp ant sudžios.

HURRAH Piknikas!

Draug. D. L. K. Vytauto ir Kazimiero isz Plymouth, Pa. ant HANOVER PARK Utarninke 24 tą dieną. Liepos (July) 1900 m. Piknikas prasidės nuo pat ryto ir trauksis iki vėlybam vakarui.

Ant pikniko užkviečiam visus brolius ir sesutes, ne tik vietinius bet ir isz visos apie linkės. Ant pikniko bus visokių puikių pasilinksminimų. Muzika puiki, pabaigus konservatorijos mokslą. Tikietas dėl szokio ant platformės geras ant visos dienos už 25 cts.

Atskiriam darže teipgi bus visokių zobovų inėjimas 5c.

Komitetas.

„Varpas“ ir „Ukininkas“

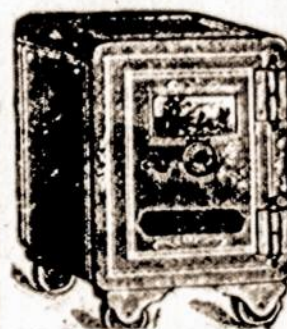
Iszleidžiam Lietuvos apszvietunų kas mėnesis, ant metų kasztuoja po \$1,00. Užsiraszant tuodu laikraszcziu, pinigus reikia siusti ant szito adreso:

Herrn D. Saunius
in Rokaiten
per Neukirch, Ostpr.

Už \$500 in Europą

dėl visų prie lengvo darbo ant Hamburg ir Bremen linijų ir pasázierinių laivų, atsiszaukit pas

HENRY J. JACOBS
38 Canal str. NEW YORK

ONLY \$5.00

SEND US \$5.00 as a guarantee of good faith and we will send you any fire proof safe by freight, C. O. D., subject to examination. You can examine it at your freight depot and if you find it the equal of any fire proof combination lock iron and steel safe made and about one-third the price charged by others for the same size and grade, pay your freight agent our special factory price and freight charges, less the \$5.00 sent with order; otherwise return it at our expense and we will return your \$5.00. 100-lb. combination lock safes for the home, \$6.95; 200-lb. office and store safes, \$11.95; 500 lbs., \$17.95; 700 lbs., \$21.95; 1000 lbs., \$28.50; 1250 lbs., \$33.50; very large double outside and double inside door safes for large business, factory, jewelry or bank, 50 inches high, 2400 lbs., \$63.75; 68 inches high, 3000 lbs., \$89.75. Freight averages 25 cents per 100 lbs. for 500 miles for 1000 miles, 40 cents. WRITE FOR FREE SAFE CATALOGUE and special liberal C. O. D. offer. SEARS, ROEBUCK & CO. Chicago.

NEREIKE PININGU PRABA DOVANAI Mes tikime Jums.

\$9.00 nusipirkite geriausia siuvamą masziną Victor su visais irankiais Gera siuti sunkius ir lengvus siuvinius. Gvarantuojame ant 20 metų. Turime 33 skyrus už visokią prekę. \$120.00 pirkti gražiausią geriausią VICTOR PIANO Gvarantuojame ant 25 metų Praba dovanai, 24 skyrų, visokią prekę. \$120.00 pirkti pirmos klasos geriausią PIANO Parduodame visokius muzikaleskus instrumentus. Kataloga dovanai. VICTOR MFG. CO. Dept. X. 17, 161-167 Plymouth Pl. CHICAGO, ILL.

Jau gavome

Mažas aukso altorius su minksztais apdarais. Prekė \$1,25 ir \$1,50 su prisiuntimu.

Didele Ekursija!

Brooklyno ir New Yorko lietuviszka parapija dieną 15 Liepos daro pasivažinėjimą (excursion) ant marių. Jau turi nusamdytą puikų laivą, ant kurio gali tilpti 2,500 žmonių. Prie skambėjimo puikios lietuviszkos muzikos galės szokti ant sykio 200 porų. Bus tai neiszpasakytai gražus ir linksmas pasivažinėjimas, todėl visus lietuvius, idant teiktusi kuoskaitlingiausiai susirinkti, nuoszirdžiai užkviečia

Komitetas.

Žemlapis Lietuvos ir Latvijos

lietuviszgoje kalboje, atspausztas lotiniszkomis literomis Peterburge, gaunamas pas

Inžinieriu A. Maciejevski

Nevskis p. n. 111 b. 73.

Prekė 1 rubl. už exempl. su prisiuntimu; imant 10 exempl. 20% rabato.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS Kaz. Miliszauskas

236 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa. Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujausią madą, duoda druta ir gerą materiją ir už pigę prekę.

Toipogi senus ant naujų perdirba. Visi pas savo Tautietį.

Neskaityk!

Hallo! kur eini?

— Einu pas Jankauską iszsigert, nes jis užlaiko gardžiausią Alų, Vyną ir Degtinę visam Waterburyje.

— Na, kad teip, tai eisiu ir asz, nes asz to pirmiaus nežinojau.

— Tokius gėrymus, kokius jis užlaiko, geria Lietuviai, ponai, karaliai, kunigai, ubagai ir szejp „dzeltamonai“.

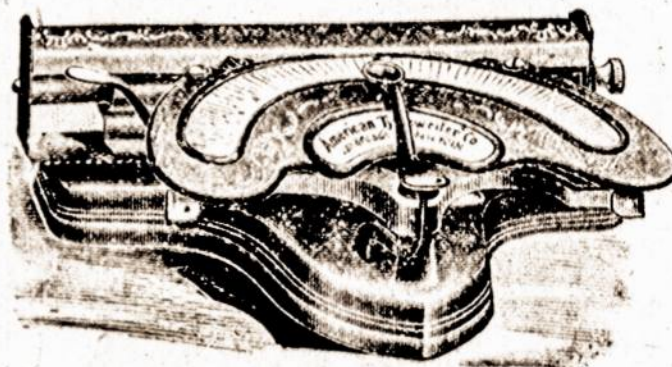
— Pas jį Cigarų laivas atplaukia kas mėnesis net isz Kubos.

Nepamirszkite adreso.

J. A. Jankauskas

768 Bank str. Waterbury, Conn.

AMERICAN \$10. TYPEWRITER. Szita maszina del drukavojimo laiszku.

Apie jos gerumą tai ji pati kalba, jas kad ją vartoja tas ir kitam pasako kad verta pagyrimo, ir kožnam užsimoka turėti tokią masziną už tuos pinigus, kuri parsiduoda ant dviejų prekių.

No 1. American Typewriter dailiam metalo bokse \$10 00

No 2. American Typewriter prastam bokse 8.00

No 3. PRACTICAL, yra kitokios formos 4.75

Prie kožnos maszinos duodu dovanų, vieną tuziną popieros su Vytauto paveikslu ir vieną tuziną geros linen popieros, jei nori prisiusk \$2 ant užtikrinimo, o iszsiusiu masziną per expressą C. O. D. už kokią prekę norėsi.

Wm. J. PETKON,

305 N. Main str. BROCKTON, MASS.

TAMAS PAUKSZTIS

Parduoda Laivakortes

ant visokių kelių (linijų) juremis kuomi pigiausiai ir ant drucziansių bei greicziansių laivų. Pinigus persiunczia į visas dalis svieta. Kad pinigai neprapultų ir greitai nueitų į tėvynę, tai siuskite per

TAMA PAUKSZTI
123 N. Main str. PITTSTON, PA.

Teipogi T. Pauksztis užlaiko didelį sztorą visokių valgomų daigtų, dideliu pasirinkime czeverykų, marszkinų ir tt.